

5. madde ve NATO'nun Türkiye'ye sorumluluğu

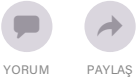
Türkiye için terörle mücadele, günümüzde ele alınması gereken en yüksek profilli konudur. Zira, Kuzey Atlantik İttifakı Sözleşmesi'nin (NATO) yirmi sekiz üyesi arasında, Türkiye kadar terör saldırıları sebebiyle mağduriyet yaşamış ve buna rağmen teröre karşı mücadelesini kesintisiz devam ettiren başka bir NATO üyesi yoktur.

Abone Ol [Google News](#)

Haber Merkezi · 14 Şubat 2017, 04:00 · Yeni Şafak



İLLUSTRASYON: CEMİLE AĞAÇ YILDIRIM



ALİ ÇETİNKAYA- ANKARA

Terörizmin belli bir tanımının yapılmamış olmasının arkasına sığınarak bir ülkede işlenmiş bir suçun ya da yasa dışı bir faaliyetin diğer bir ülkede siyasi mülahazalarla suç olmaktan çıkarılması teröre karşı mücadelede ciddiyeti ve kararlılığı büyük ölçüde zedelemektedir. Bunun neticesinde, BM üyesi bir ülke, ya da bir NATO ülkesi tarafından terörist sayılan bir birey; özgürlük savaşçısı, ya da terör eylemi kapsamına giren bir faaliyetin demokratik hak olarak değerlendirilmesi 5. Maddenin ruhuna ve amacına (Collective Defence) uymadığı gibi ülkeler arasında imzalanan onlarca güvenlik anlaşmasına da tezat teşkil etmektedir.

Her türlü yasadışı faaliyet ve terör eylemi tüm ülkelerin ceza kanunlarına göre suç sayılmaktadır. Ancak sorun, hatılı ülkelerin terör eylemleri kendi ülkelerinde vuku bulmadıkça

sayılmaktadır. Ancak soran, bu bir terör eylemi, terör eylemi değil terör hareketi mi? Veya bu hareketin o eylemi politik nedenlerle terör hareketi saymamalarından kaynaklanıyor. Bu da bize; terörizmin esasında muhtelif ülke istihbarat servisleri arasındaki kanlı siyasi mücadeleden kaynaklandığına dair ipuçları vermektedir.

BM KARARLARI İHLAL EDİLİYOR

Türkiye için terörle mücadele, günümüzde ele alınması gereken en yüksek profilli konudur. Zira, Kuzey Atlantik İttifakı Sözleşmesi'nin (NATO) yirmi sekiz üyesi arasında, Türkiye kadar terör saldırıları sebebiyle mağduriyet yaşamış ve buna rağmen teröre karşı mücadelesini kesintisiz devam ettiren başka bir NATO üyesi yoktur.

NATO'ya, Kore Savaşı'nda büyük kahramanlıklar gerçekleştirmek gibi bir bedel ödeyerek giren Türkiye, Kuzey Atlantik Sözleşmesi'ne 1952 yılında taraf olmuştur. Türkiye, bu sözleşmeden kaynaklanan bütün hukuki ve etik yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirerek en büyük orduya sahip ikinci NATO ülkesi sıfatını kazanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, sınırları içerisindeki hiçbir NATO ülkesine ve hiçbir komşu ülkeye karşı herhangi bir yasa dışı faaliyette bulunmamıştır. Ne doktrinel ne de eğitsel olarak bu kapsamdaki faaliyetlere destek vermiştir.

Buna karşın uzun yıllar hain terör saldırılarına maruz kalan Türkiye, ittifakın diğer üyelerinden teröre karşı maalesef gerekli desteği görememektedir. Halbuki, ilgili ülkelerin sadece imzaladıkları sözleşmelere bağlı kalmaları Türkiye için destek olarak yeterli olacaktır.

İttifakın birçok üyesi gerek NATO gerek diğer bölgesel örgütler yazılı teminatlarına rağmen terör örgütü üyelerine güvenli mekan (safe havens) tahsis etmeye devam etmektedir.

Türkiye'nin, suçluların iadesi anlaşmaları (extradition treaties) kapsamında, talepleri yerine getirilmemekte, ittifaka üye ülkelerin birçoğunda terör örgütü üyeleri serbestçe dolaşabilmekte, Türkiye aleyhine gösteri, yürüyüş, propaganda, konferans ve çeşitli programlar düzenleyebilmektedir.

Bazı terör örgütü üyelerinin Avrupa Parlamentosunda ağırlanması etik olmadığı gibi bu durum terörle mücadele kapsamında imzalanan onlarca sözleşmeyi ve BM kararlarını açıkça ihlal etmektedir.

11 EYLÜL SONRASINDA İŞLETİLDİ

Kuzey Atlantik İttifakı'nın 1949 tarihli Washington Sözleşmesi'nin 5. Maddesi'nde (collective defense) açıkça beyan edildiği üzere “üyelerden birine ya da birkaçına yapılan silahlı saldırı bütün üyelere yapılmış bir saldırı olarak göz önünde bulundurulacaktır.” İlgili maddenin tamamı ise aşağıda olduğu gibidir;

“Taraflar, Kuzey Amerika'da veya Avrupa'da içlerinden bir veya daha çoğuna yöneltilecek silahlı bir saldırının hemsine yöneltilmiş bir saldırı olarak değerlendirileceği ve eğer böyle bir saldırı

Bir saldırının ne şekilde yapılacağını bir saldırı olarak değerlendirmek ve eğer böyle bir saldırı olursa BM Yasası'nın 51. Maddesinde tanınan bireysel ya da toplu öz savunma hakkını kullanarak, Kuzey Atlantik bölgesinde güvenliği sağlamak ve korumak için bireysel olarak ve diğerleri ile birlikte, silahlı kuvvet kullanımı da dahil olmak üzere gerekli görülen eylemlerde bulunarak saldırıya uğrayan Taraf ya da Taraflara yardımcı olacakları konusunda anlaşmışlardır. Böylesi herhangi bir saldırı ve bunun sonucu olarak alınan bütün önlemler derhal Güvenlik Konseyi'ne bildirilecektir. Güvenlik Konseyi, uluslararası barış ve güvenliği sağlamak ve korumak için gerekli önlemleri aldığı zaman, bu önlemlere son verilecektir”.

Nitekim, 11 Eylül 2001'de, ABD'ye yapılan saldırıda NATO'nun 5. maddesi işletilmişti.

Tüm üye ülkeler ABD'ye teröre karşı tam desteklerini beyan ettiler, ayrıca fiili olarak da desteklediler, bu bağlamda ABD'ye en etkin desteği veren ülke yine Türkiye oldu.

Ayrıca Başkan Bush; “Ya bizimle berabersiniz ya bize karşısınız” diyerek NATO üyesi olmayan ülkeleri de uyarıyordu. Bu, Pakistan'a yönelik bir ultimatoom olarak görülmesine rağmen esasında ABD tarafından tüm dünya ülkelerine yapılmış bir uyarıydı.

Türkiye ve diğer NATO üyeleri ABD'ye tam destek verdiler. Ancak Türkiye, Kuzey Irak'ta yuvalanan PKK terör örgütüne karşı aynı desteği hiçbir zaman ABD'den göremedi, dahası ABD, Türkiye'nin bu bölgeye birçok defa operasyon yapmasını engelledi. Oysa Türkiye bir NATO ülkesidir. Bunun dışında uluslararası hukuktan kaynaklanan sıcak takip (hot pursuit) hakkı vardır ve bu hak Türkiye'ye yönelik saldırılar devam ettikçe var olmaya devam edecektir.

Bunun dışında BM ana sözleşmesinin 51. Maddesi'ne göre Türkiye meşru müdafaa hakkına sahiptir ki bu hakkın kullanılması hiç bir şartta engellenemez, engellenmesi söz konusu dahi olamaz.

Türkiye aynı mağduriyetleri yaşadığında ilgili sözleşmenin 4. Maddesine göre mütteliklerini bilgilendirmek ve istişarelerde bulunmak amacıyla NATO'yu toplantıya çağırmişti.

Bu noktada Türkiye'de, PKK saldırıları neticesinde hayatını kaybedenlerin sayısının, ikiz kulelere yapılan saldırı sonucu ölenlerin sayısından onlarca kez fazla olduğunu hatırlatmakta fayda vardır.

TERÖRLE MÜCADELEDE İŞBİRLİĞİ TALEP EDİLMELİ

Esasında savunma anlaşmasının 5. Maddesi, üyelerin olası bir silahlı saldırıya karşı güvenliğini garanti etmektedir, zira sözleşmeden kaynaklanan bu yükümlülük üye ülkeler tarafından samimiyet ve titizlikle yerine getirilmelidir.

Bir çok batılı hukukçu, Fransa terör saldırılarına maruz kaldığında NATO'nun 5. Maddesinin işletilmesini gündeme getirip Fransız hükümetine, üye ülkelere terörle mücadele için çağrıda bulunması konusunda tavsiyede bulunmuştu. Hatta Fransa'daki terör saldırılarının akabinde 15 Kasım 2015'de The Washington Post'ta George Mason Üniversitesi'nde hukuk profesörü olan

Ilyá Somin bir yazı kalem almıştı. Somin, yazısında başka yazarların da aynı minvaldeki görüşlerine işaret ederek ABD'nin Fransa'yı 1949 tarihli ilgili sözleşmenin 5. Maddesine göre hukuken koruma zorunluluğundan söz etmişti.

Türkiye ittifakın tüm üyelerinden maruz kaldığı teröre ve çeşitli terör faaliyetlerine karşı ileri düzey İstihbarat paylaşımı (enhanced intelligence sharing) talebinde bulunmalıdır.

Vekalet savaşları (proxy wars) sınırlarımızın içerisinde ve sınır ötesinde (cross-border) Türkiye'ye karşı tüm şiddetiyle sürerken Türkiye'nin bir NATO üyesi olarak 5. Maddeye istinaden müttefiklerinden teröre karşı mücadelesinde işbirliği ve teröre karşı birlikte fiili mücadele isteme hakkı vardır ve bu çağrışı yapması gerekir. Zira Türkiye bu kadar yoğun bir terör saldırısı altındayken ve bu saldırıların çoğu sınırlarımızdaki bir ülkede yuvalanan terör örgütleri tarafından açıkça yapılırken, NATO'nun sessiz kalması, değişik beyanlarla bu ciddi-vahim konuyu geçiştirmesi, üyesi olan bir ülkeye destek vermemesi ahlaken ve de hukuken izahı gayrikabildir.

Kuzey Atlantik İttifakı Sözleşmesi sadece 5. Maddeden ibaret değildir. Toplam 14 maddeden oluşan sözleşme, üyelerin; savunma, güvenlik, refah, hukukun üstünlüğü, istikrar, demokrasi ve refahını korumayı teahhüt eden âkit ülkeler için bağlayıcı bir anlaşma olmasına rağmen 15 Temmuz 2016 kanlı darbesine destek verdikleri için NATO'da görevli askerleri bir NATO üyesi olan Almanya'nın, Türkiye'nin talebine rağmen yargılamak için iade etmemesi düşündürücüdür.

PERDE ARKASINDAKİ İŞVEREN KİM?

NATO soğuk savaş dönemi benimsediği gizli ordu konseptini “stay behind” terk edip, küresel barışa hizmet eden, yukarıda belirtilen yazılı olarak teahhüt ettiği değerleri korumak için şeffaf bir şekilde mücadele etmelidir.

NATO'nun amacı Kara Bayrak (False Flag) operasyonları yaparak müttefiklerini, hele Türkiye gibi önemli bir müttefikini istikrarsızlaştırmak olmamalıdır. Aksine Türkiye'nin maruz kaldığı işgal ve terör eylemlerinde her daim yanında olmalıdır, zira sözleşmenin 5. Maddesi de bunu önemle vurgulamaktadır.

Türkiye bir NATO üyesi olarak maruz kaldığı terörle mücadelesinde sözleşmenin 5. Maddesinin, ittifakın diğer ülkeleri için ne anlam ifade ettiğini vekiller (proxies) üzerinden değil de açıkça ve direk olarak sorgulamalıdır.

Şimdi tam sırası gelmişken bu çerçevede, esas işi teahhüt işleri olan Başkan Trump'ın inşaat terminolojisini kullanarak birkaç soru sormak icab eder:

PKK-PYD-YPG, DAES, FETÖ, vd. örgütler şayet birer taşeron (sub-contractor), ana müteahhit (main contractor) ve iş veren (employer) kimdir?

15 Temmuz 2016 ülkeyi işgal için kanlı darbe girişimi bir Joint Venture ise, bu birlikteliğin

tarafları (parties) kimlerdir?

BM'nin küresel terörle mücadele konusunda NATO'yu etkin bir şekilde kullanması mümkündür, Türkiye bir ittifak üyesi olarak bunu talep etmelidir. Ayrıca BM bu tür saldırılar karşısında somut adım olarak NATO'yu global terörizmle mücadelede görevlendirebilir.

Bugün Türkiye teröre bir askeri tehdit olarak bakmak zorundadır, zira gerek DAES gerekse PKK'nın elinde sivil uçak ve helikopterleri düşürebilecek omuzdan fırlatılabilen silahlar, taşınabilir hava savunma sistemleri (MANPADS) mevcuttur ve bu silahları helikopterlerimize karşı kullanmaktadırlar.

NATO üyeleri, öncelikle şuna karar vermelidir; bir üyenin terörist saydığı kişi ya da örgüt diğer bir NATO üyesinin kahramanı, ya da özgürlük savaşçısı olmamalıdır, aksi halde global terörizmle mücadelenin üye ülkeler için ne anlam ifade ettiği sorgulanmalı ve üyelerin imzaladıkları uluslararası sözleşmeler tekrar gözden geçirilmelidir.

BM SÖZLEŞMESİ 51. MADDE KULLANILMALI

BM kararları, toplantılar, konvansiyonlar ve deklarasyonlar göstermelik olmaktan ziyade etkin bir şekilde uygulanmalı ve üyelere sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerin (contractual obligations) yerine getirilmesi istenmelidir, zira üye ülkelerin siyasi mülahazalarla hareket etmesi global anlamda terörle mücadeleyi etkisiz kılmaktadır.

BM Sözleşmesinin 51. Maddesine göre, Türkiye meşru müdafaa hakkını tüm gücüyle kullanmak zorundadır.

Bunun dışında Türkiye, terörle mücadelede, her ne kadar bazı uluslararası ilişkiler uzmanlarınca eleştirilse de, BM ana sözleşmesine uymadığı söylene de, W. George Bush'un ön alıcı (preemptive) ve önleyici (preventive) doktrinlerin etkin bir şekilde kullanmak zorundadır, zira bu tür önleyici/önalıcı taktik ve tedbirler, komşu ülkede yuvalanan, terör eğitimi alıp sivilleri ve güvenlik güçlerimizi katleden terör örgütlerine karşı kullanılması elzem savaş yöntemleridir. Bu doktrinlerin dayanağı BM ana sözleşmesinin 51. Maddesidir,* zira Türkiye sanal değil fiili terör saldırısı altında olmanın ötesinde kanlı darbeye işgal tehlikesini daha yeni bertaraf etmiş bir ülkedir. Malesef bu mücadelesinde dostlarından gerekli destek ve yardımı görememiştir.

Küresel terör, BM, NATO vs. uluslararası örgütler tarafından kesin bir çözüm yolu üretilmedikçe var olmaya devam edecektir.

Türkiye bu bağlamda Başkan Trump ve yönetiminden 5. Maddenin ruhuna uygun, sözleşmenin amacına hizmet eden sıkı ve samimi bir işbirliğe beklemektedir.

* Yazarın bir hukukçu olarak kendi görüşüdür, BM ana sözleşmesinin 51. Maddesinden bu sonuca varmak mümkündür, zira bu iki doktrin meşru müdafa için kullanılmasının önünde etik ve de hukuki bir engel yoktur. İslam Şeriatı Hukuku da zeminde bu doktrini

elik ya da hukuki bir engel yoktur, İslam Savaş Hukuku da zaruret halinde bu doktrini tanımaktadır.

** Hukukuçu Ali Çetinkaya uluslararası tahkim, kamu uluslararası hukuku (mukayeseli savaş hukuku), uluslararası güvenlik stratejileri konularında çalışmaktadır)



PAYLAŞ

#Terörizm

#NATO

#BM

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ



Türkiye 'de görüşmeye yeşil ışık

Rusya: Bakanların bir araya gelmesini destekliyoruz.



Galatasaray Adası'nın ne olacağı belli oldu

Sarı kırmızılılar uzun süren mücadelenin ardından hedefine ulaştı.



15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR



Apple



Android



Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler



Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss



Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

